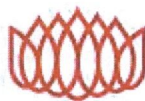

VÅRD FÖR PENGARNA

LANDSTINGET
SÖRMLAND

Budget 2016 med flerårsplan för 2017-2018

Inledning	3
Hälso- och sjukvård	3
Folkhälsa	
Patienten i centrum	
Tillgänglighet	
Personcentrerad vård	
Primärvård	
Sjukhusvård	
Psykiatrisk vård	
Rehabilitering	
En ny personalpolitik	
Patientnära arbete ska prioriteras	
Personalsatsning för fler händer i vården	
Tandvård	8
Kollektivtrafik	8
Kultur, utbildning och fritid	8
Regional utveckling	9
Miljö	10
Central administration	10
Politisk ledning	11
Ekonomi	12
Landstingets resultatbudget	
Vård för Pengarnas åtgärdsprogram:	
Besparingar, effektiviseringar och satsningar	

Inledning

Landstinget har till uppgift att sköta hälso- och sjukvård, tandvård, samt i samarbete med kommunerna, kollektivtrafik. Vård för Pengarnas mål är att reducera den byråkratiska överbyggnaden i Sörmlands Landsting till ett absolut minimum och att fokusera resurserna på landstingets kärnuppgifter, hälso- och sjukvården.

För närvarande sker en långsam nedmontering av den sörmländska vården. Invånarnas vårdbehov tillgodeses allt mindre och landstinget förlitar sig allt mer på hyrpersonal och utomlänsvård till hög kostnad för skattebetalarna. Det ekonomiska underskottet inom hälso- och sjukvården ökar år för år. Sjukhusen klarar inte att bemanna de vårdplatser invånarna behöver. Vårdplatsbristen leder till långa väntetider på akutmottagningar, överbeläggningar och utlokaliseringar där patienter vårdas i korridorer och duschrum, att alltför sjuka patienter skickas hem från akutmottagningar och avdelningar, brist på postoperativa vårdplatser med ytterligare ökat behov av dyr utomlänsvård, tung och dålig arbetsmiljö för vårdpersonalen och sjunkande effektivitet i produktionen.

Sjukvården kan inte spara sig ur det nuvarande underskottet! Istället behövs en kraftig sjukvårdssatsning i Landstinget Sörmland! Vård för Pengarna vill därför tillföra hälso- och sjukvården 650 miljoner kronor under de kommande tre åren. För att medborgarna ska få en säker vård av hög kvalitet måste patienternas behov avgöra bemanning och kompetens, både i primärvård och i slutenvård och vi vill satsa 400 miljoner kronor på fler vårdplatser och på åtgärder för att få sjukvårdspersonalen att vilja och orka arbeta kvar. På så sätt kan en negativ spiral vändas till en positiv, Landstinget kommer att kunna använda sina resurser i egen vårdproduktion, vården kommer närmare invånarna, kompetensen kan behållas, liksom arbetstillfällen i Sörmland, vilket ger möjlighet att utveckla och förbättra vårdens innehåll.

Hälso- och sjukvård

Landstingets huvuduppgift är hälso- och sjukvård. För att ge sörmlänningarna en bättre hälso- och sjukvård vill Vård för Pengarna styra resurserna dit i ännu större grad än vad som görs idag. Medborgarna är de som ska stå i fokus och deras behov ska styra vårdens utbud, bemanning och kompetens. Vi vill stärka patientens ställning, införa personcentrerad vård och förbättra folkhälsoarbetet.

Folkhälsa

Insatser för förbättrad folkhälsa idag kommer att innebära besparingar för sjukvården imorgon. Ohälsan i Sörmland är idag större än genomsnittet i landet, med en högre socioekonomisk utsatthet och fler långtidssjukskrivna. Sjukvården kan inte bara se till sin egen verksamhet utan behöver samverka med kommuner och andra aktörer, exempelvis för att motarbeta rökning, främja ungdomars psykiska hälsa och driva överviktsprogram. Samarbetet med länets kommuner kring missbruks- och beroendevården måste förbättras. Vårdcentralerna ska fortsätta att utveckla sitt folkhälsoarbete. Vi vill att alla barn ska ha förutsättningar för god hälsa genom livet och inom ramen för barnhälsovården erbjudas hälsoundersökningar de första åren. Landstinget ska satsa mer på information och kunskapsupplysning och fortsätta att stötta andra organisationer som utför folkhälsofrämjande arbete.

Patienten i centrum

Tillgänglighet

Alla människor behöver någon gång vård och då måste den vara tillgänglig, säker och av hög kvalitet. Den sörmländska sjukvården kännetecknas av hög kompetens och stort engagemang hos vårdpersonalen och kvaliteten är på många områden god. Men brister finns; vårdplatser saknas, samverkan mellan olika vårdgivare haltar, kontinuiteten är dålig, väntetiderna långa, behovet av hyrpersonal ökar, personalhälsan försämras och landstinget tvingas köpa vård utomläns till hög kostnad.

Vård för Pengarnas mål är att Landstinget Sörmland ska kunna erbjuda invånarna en säker och högkvalitativ vård med god tillgänglighet likvärdigt över länet. Vården ska erbjudas i den omfattning som behövs. Man ska få träffa läkare i tid och det ska finnas vårdplats på sjukhus när man behöver detta. Fler patienter ska erbjudas en fast vårdkontakt och en patientansvarig läkare. Vi vill att kroniskt sjuka ska kunna erbjudas mesta möjliga vård på sitt hemmasjukhus. Vården ska bidra till att varje patient kan känna trygghet. Patientsäkerheten ska vara hög och viktigast i detta är tillräcklig tillgång på personal, vårdplatser, kortare väntetider, ökad tillgänglighet och kontinuerlig medicinsk fortbildning hos vårdpersonalen. Samarbetet med kommunernas omsorg ska förbättras och möjligheterna och behoven av fler mellanvårdsformer ska ses över. Det är även viktigt att patientens resa till och från vården underlättas, exempelvis med busslinjer anpassade för detta.

Personcentrerad vård

Landstinget ska utveckla arbetet med att skapa en personcentrerad vård i enlighet med patientens och närståendes behov. God vård innebär att patienten har inflytande över sin egen vård och för det fodras kontinuerliga vårdrelationer och goda mänskliga möten där patientens värderingar och behov synliggörs i samspel med professionell kompetens. Vården ska inte bara utformas baserat på den medicinska analysen, utan på personens hela livssituation. Patienten ska vara en fullvärdig partner i medicinska beslut, involveras mer i sin egen vård och få den förklarad för att förstå vad den innebär. Informationsflödet riktat till patienter och deras anhöriga ska förbättras, liksom skyltar, kallelser, hemsidor och andra informationskanaler som kan förenklas och göras mer begripliga. Det bör bli lättare att boka tid via telefon, mobila applikationer och "Mina Vårdkontakter". Landstinget Sörmland ska också erbjuda gott bemötande och service av högsta kvalitet.

Primärvård

Primärvården utgör basen för hälso- och sjukvården. Alla ska kunna erbjudas en fast sjukvårdskontakt och vid allvarliga och kroniska sjukdomar även en patientansvarig läkare. Vård för Pengarna vill utöka den satsning som pågår för att utbilda fler distriktsläkare. Hälsoval ska fortsätta att arbeta med fördelningsnycklar för att stimulera effektiv patientvård och underlätta samarbetet mellan vårdcentraler och sjukhus. Vi vill införa ökad medverkan av apotekare exempelvis vid årskontroller i primärvården. Satsningarna på mobila team och närvårdsteam bör utökas för att minska behovet av ineliggande sjukhusvård. Samarbetet med kommunerna behöver utvecklas och de olika ansvarsfördelningarna förtydligas.

Sjukhusvård

Vård för Pengarna vill fortsätta att ha dygnetruntöppna akutmottagningar i Eskilstuna, Nyköping och Katrineholm. Vi vill modernisera akutsjukvården så att alla som söker vård ska få ett snabbt och effektivt omhändertagande på rätt vårdnivå. För att möta de ökande patientströmmarna till akutmottagningarna bör man på varje akutmottagning etablera en allmänmedicinsk primärvårdskompetens. Det behövs även en ökad närvaro av erfarna slutenvårdsspecialistläkare i främsta ledet. Man ska kunna få en vårdplats när man så behöver och ingen ska riskera att skickas hem i förtid eller i riskabelt dåligt tillstånd.

Sörmland har idag för få vårdplatser på sina sjukhus, och inte ens de platser som finns kan hållas öppna på grund av personalbrist. Det leder till längre väntetider och ökade medicinska risker för patienter som vårdas på överbelagda avdelningar, skickas hem för tidigt från sjukhusen eller får åka hem från akuten när de borde vårdats inlaggande. Dessutom är det kostnadsineffektivt eftersom det uppstår flaskhalsar som leder till tidsslöseri och dubbelarbete. Dyr utomlänsvård ökar eftersom patienter behöver skickas för operationer utomlans på grund av brist på postoperativa vårdplatser. Dessutom leder vårdplatsbristen till en kraftigt försämrad arbetsmiljö för vårdpersonalen med personalflykt och rekryteringssvårigheter som följd. Vård för Pengarna vill på kort sikt öka antalet vårdplatser med 100 sängar på de tre sjukhusen i Sörmland. På grund av den allt äldre befolkningen ser vi även ett behov av ytterligare ökning av vårdplatser på längre sikt.

Vi vill fortsätta att utveckla cancervården. Till det behövs mer personal – både för att kunna göra snabbare utredningar, för att ha vårdplatser efter operation och behandling, för att kunna erbjuda kontaktsjuksköterskor till alla cancerpatienter samt för att det ska finnas tillräckligt med palliativ vård – på sjukhus och i hemmet för de som så önskar. Möjligheten att öppna Hospicevård måste ses över.

Vård för Pengarna vill återöppna vårdplatser för barn på Nyköpings lasarett. I ett första skede genom att komplettera de barnkirurgiska observationsplatser som finns idag med barnmedicinska och därefter även se över möjligheten att rekrytera personal för att återöppna barnavdelningen.

Ambulanssjukvården i Sörmland är hårt belastad men bedriver trots det en effektiv verksamhet. Tyvärr ökar tiderna för uttryckning på grund av att ambulansstillgången inte räcker för att möta det ökande behovet. Större tillgång på vårdplatser kommer att minska antalet ambulanstransporter mellan sjukhusen något, men i nuläget behövs fler ambulanser. Vård för pengarna vill att landstinget ser över samarbetet med nuvarande larmoperatör, både avseende effektivitet och exempelvis tolktillgång.

Psykiatrisk vård

Även inom psykiatrin finns en brist på vårdplatser och fast personal. Patienter som behöver psykiatrisk sjukvård är en sårbar grupp som behöver läkarkontinuitet. Tidiga utskrivningar förekommer på grund av brist på vårdplatser och öppenvården hinner ofta inte med, vilket resulterar i att slutenvården belastas ännu mer. Unga patienter hamnar mellan stolarna när det inte finns vårdavdelningar som passar deras ålder och de vårdas bland vuxna sjuka. Vård för Pengarna värnar om en likvärdig psykiatrisk vård i Sörmland där samarbetet med länets kommuner utökas och förbättras. En översyn av barn- och ungdomspsykiatrin bör göras och samverkan mellan skolhälsovården och vårdcentralerna utökas.

Regionsjukhuset Karsudden ska fortsätta att bedriva rättspsykiatrisk vård av hög klass. Landstinget ska fortsätta med nuvarande samarbetspartners (Sörmland, Stockholm, Gotland) och fortlöpande se över behovet och möjligheten att knyta till oss nya. Under de närmsta åren behöver också en satsning genomföras för att säkra tillgången till rättspsykiatrisk läkarkompetens.

Rehabilitering

Vård för Pengarna vill stärka landstingets rehabiliteringskapacitet, både inlaggande och i form av hemrehabilitering i länets alla delar. Det behövs fler sjukgymnaster, kuratorer, arbetsterapeuter och logopeder. Rehabiliteringskedjorna mellan kommuner och landstinget måste förbättras och samarbetet öka. Övergången mellan barnrehabiliteringen och vuxenvården ska ses över och optimeras.

En ny personalpolitik

Patientnära arbete ska prioriteras

För att medborgarna ska få en säker vård av hög kvalitet måste patienternas behov avgöra bemanning och kompetens, både i primärvård och i slutenvård. Det gäller att vända trenden med personalflykt som nu finns och långsiktigt trygga personaltillgången på vårdgolvet. Väsentliga förbättringar behövs för de medarbetare som finns idag och Landstinget Sörmland måste bli en attraktivare arbetsgivare. Unga behöver lockas av arbete inom vården. Erfaren personal måste kunna, vilja och orka stanna kvar. Annars kommer det i framtiden att kosta ännu mer att upprätthålla basal sjukvård till befolkningen. Det finns även ett arbetsmarknadspolitiskt värde i att behålla vårdproduktion i Sörmland.

Vård för Pengarna vill byta ut piskor mot morötter genom att ge personalen bättre förutsättningar i form av god arbetsmiljö, ökad bemanning och karriärvägar på vårdgolvet, mer fortbildning, färre administrativa moment, förbättra sjuksköterskornas löner och börja lyssna på personalen som faktiskt kan verksamheten. Arbetsgivaren ska tillåta flexibla arbetstider och vinner mer på att lyssna på individens behov än att driva kollektiva lösningar. Vi anser att det är dags att revidera bemanningsmålen i verksamheterna, patienterna blir äldre och överlever fler och fler diagnoser än förr och verksamheterna måste bemannas efter dagens vårdtyngd. Det är viktigt att tillvarata personalens kompetens och optimera arbetsfördelningen efter detta så att rätt person gör rätt sak. Man bör skapa möjlighet till en flexibel övergång till pensionen där kompetensen hos de som jobbat länge används för att ge de nya en bättre start. Landstinget behöver införa en systematisk uppföljning av de som väljer att avsluta sin anställning, för att kunna förbättra sig som arbetsgivare.

Idag ägnar vårdpersonal allt mindre tid åt att ta hand om patienter. Mer och mer tid går åt till administrativa möten, datarapportering, incidentrapportering, register, undermåliga datasystem samt till att kompensera för personalbrist och vårdplatsbrist med de flaskhalsar i produktionen som då uppstår. Vård för Pengarna vill minimera den patientnära administrationen för att skapa mer tid för direkt patientarbete. Vårdpersonal bör dokumentera effektivare och mindre. Vi vill fortsätta att satsa på medicinska sekreterare för att avlasta sjukvårdspersonalen. Men det räcker inte. Landstinget måste även se över vad som verkligen behöver mätas och registreras. Alla nya administrativa rutiner, rapporter och register måste konsekvensbedömas ur ett vårdproduktionsperspektiv och inte bara göras för att siffrorna vore bra att ha. Kompatibla IT-system som underlättar vårdens arbete ska vara en självklarhet, fokus ska vara på patienten.

Det är viktigt att fånga idéer till förbättring som finns på vårdgolvet. Landstinget behöver engagerade medarbetare som säger vad de tycker och uppskattas för det. Alla medarbetare behövs i förbättringsarbetet för att utveckla vårdflöden och processer runt patienten. Den toppstyrning som många anställda upplever måste brytas till förmån för decentraliserat ansvar och befogenheter. Vårdpersonalen är experter i sina verksamheter, att ta vara på deras idéer är effektivare än att anställa konsulter. Det handlar om att delegera mer, decentralisera och ställa krav.

Mer stöd behöver ges till verksamhetschefer och vårdenhetschefer som pressas mellan sparbeting och ökande patientflöden. Det viktigaste stödet är att ge dem förutsättning att kunna ha tillräckligt med personal för att klara sitt ålagda vårduppdrag. Chefsutbildningar är ett kontinuerligt behov i landstingets verksamhet och dessa ska drivas i egen regi och inte köpas dyrt från konsultfirmor. Landstinget ska ha närvarande chefer som ledare på vårdenheterna och därför behövs en översyn av vilka möten som är nödvändiga på central nivå. Det är bra om vårdpersonalens chefer kan ha en fot kvar i vårdverksamheten eftersom det ger bättre förståelse och större insikt i patienters och medarbetares vardag.

Landstinget har blivit allt mer beroende av inhyrd personal för att klara vården. I första hand hyrläkare, men senaste åren ses ett kraftigt ökande behov av hyrsjuksköterskor. Att använda hyrpersonal kan vara nödvändigt på kort sikt för att inte äventyra patientsäkerhet och hälsan hos fast anställd personal. Det är dock en mycket dyr lösning och med dålig kontinuitet. Målet ska vara att vårdpersonal vill arbeta i Landstinget Sörmland med fast anställning och allt annat ska ses som ett misslyckande och leda till åtgärdsplaner.

Fler vårdplatser behövs! För få vårdplatser leder till överbeläggningar, fler utlokaliserade patienter, ökad utomlänsvård och sämre patientsäkerhet. Stressen ökar för personalen, vilket skapar sämre förutsättningar för att ge patienten god vård och till följd av den alltmer pressade arbetssituationen har många anställda sagt upp sig. Den minskade bemanningen har i sin tur lett till ytterligare neddragningar av antalet vårdplatser och ökat behov av hyrpersonal. Tillgång på adekvat antal vårdplatser är en långsiktig strategisk fråga som påverkar arbetsmiljön och viljan att arbeta i Sörmland både inom sjukhusvården och primärvården. En rejäl satsning på vårdplatser och nyrekrytering av vårdpersonal är nödvändig.

Personalsatsning för fler händer i vården

I allt för många år har sparkniven farit fram i vårdens produktionsled. Landstinget Sörmland måste satsa stort och nu, ju längre man väntar desto svårare och dyrare kommer det bli att rekrytera vårdpersonal. Första steget är att få befintlig vårdpersonal att stanna kvar. Nästa steg är ökade bemanningsmål, det vill säga mer personal per patient. Då fås en positiv spiral med förbättrat läge för nyrekrytering och vi får möjlighet att vid tillfälliga belastningstoppar ha ett bättre akutflöde och klara ett ökat antal överbeläggningar. Tredje steget är nyrekrytering – både för att kunna öppna fler vårdplatser, genomföra fler operationer och införa fler kontaktsjuksköterskor och patientansvariga läkare. Landstinget har under 2015 inlett en personalsatsning på 45 miljoner, som bland annat ska gå till förbättrade löner och arbetstider inom hälso- och sjukvården, ökad rekrytering av psykologer och apotekare, kompetensutveckling för medicinska sekreterare samt stöd till undersköterskor som vill utbilda sig till sjuksköterskor. Det är ett första steg, men det kommer inte att räcka. Vård för Pengarna vill de kommande tre åren satsa 400 miljoner kronor på att säkra tillgången på kompetent vårdpersonal och för att kunna öppna fler vårdplatser!

Det krävs ett målmedvetet rekryteringsarbete och ökad flexibilitet vid nyanställningar både vad gäller löner, arbetstider och arbetsvillkor. Personaladministratörernas roll som stödfunktion till vårdverksamhetscheferna måste utvecklas.

Vård för Pengarna vill göra en större satsning på sjuksköterskelöner. Det behövs en översyn av utrymmet och kriterierna för sjuksköterskors löneutveckling där vårdtyngd, erfarenhet och kompetens ska avspeglar sig i lönen, patientnära arbete ska prioriteras. Minimilönen för sjuksköterskor ska höjas till 26000kr/mån omedelbart. Specialistsjuksköterskornas löner ska höjas. Lönetillägg för vårdtunga avdelningar ska införas. Det måste löna sig att stanna kvar i vårdproduktionen och därför vill vi införa karriärmöjligheter på vårdgolvet, både avseende lön och arbetsuppgifter. Seniora karriärsteg ska skapas där en del av arbetstiden sker i klinisk vardag och en del avsätts till specialiserade ansvarsområden, handledning och utveckling. Då skapas alternativ till att söka sig bort från vårdgolvet för att orka med tempot. Akademisk specialisttjänstgöring och strukturerad yrkesintroduktion för sjuksköterskor ska införas i större skala. Bemanningen ska ökas baserat på det bortfall av personal som dessa åtgärder medför så inte de övriga får slita hårdare.

Vi vill öka rekryteringen av undersköterskor och bemanna upp vårdtunga avdelningar med extra undersköterskor. Landstinget behöver förbereda för en kommande bristsituation och motarbeta dess uppkomst. Ta vara på erfarna och kompetenta undersköterskor som kan få utökat ansvar och delegering med därtill kopplat lönepåslag.

Vård för Pengarna vill fortsätta och utöka satsningen på fler ST-läkare inom primärvården. Vi vill öka antalet AT-läkarplatser i Sörmland eftersom detta är en av de viktigaste rekryteringsvägarna för att säkra landstingets framtida läkarförsörjning. Landstinget ska även fortsätta med KULT-projektet som syftar till att rekrytera svenska läkare med utländsk läkarutbildning.

Vi vill vara öppna för den resurs som finns hos invandrare med vårdutbildning. De utgör en viktig tillgång i vårt framtida välfärdssamhälle. Landstinget behöver dock bidra till en smidigare integration i samhället och bör satsa på att invandrare snabbare ska lära sig svenska och att vårdutbildade snabbare får komplettera sin utbildning till våra vårdssystem. Dagens vård är liksom vårdpersonalen mångkulturell.

Hälsö- och sjukvårdens främsta resurs är dess personal. Vård för Pengarna vill därför införa kontinuerlig fortbildning och kompetensutveckling av all vårdpersonal inklusive paramedicinare, strukturerat i form av en strategisk utbildningsplan som löper över flera år. Detta är bra både för patienterna och landstingets rekrytering. Rollen som utbildare behöver förbättras, både avseende praktikplatser och läkarnas AT- och ST-utbildningar. Landstinget ska fortsätta att stötta medarbetare som vill bedriva forskningsarbete.

Tandvård

Tandvården fungerar väl i Sörmland och lösningen med bolagiserad Folktandvård fungerar bra. Vård för Pengarna ser i dagsläget inga möjligheter att här göra ytterligare ekonomiska satsningar. Överskott från Folktandvården AB ska även i fortsättningen kunna gå till pensionsavsättningar för de anställda inom bolaget.

Kollektivtrafik

Sörmland är beroende av bra kommunikationer inom länet och till angränsande län. Landstinget ska fortsätta att genom Kollektivtrafikmyndigheten stötta och utveckla möjligheterna till sjukresor, vardagsresor och arbetspendling. Men detta bör inte ske genom att själva äga och driva regionala tåg.

Kultur, utbildning och fritid

Landstinget Sörmland har ansvar för länskulturen och ansvarar för att kanalisera statliga kulturmedel till Sörmland. Till största delen finansieras verksamheterna från staten och kommunerna. Kultur- och fritidsaktiviteter är viktiga bidrag till sörmlänningarnas livskvalitet och friskvård. Landstinget bör därför bidra till att nya grupper i samhället får möjlighet att ta del av kulturutbudet. Verksamheten ska bedrivas ekonomiskt effektivt och vi ser inte något utrymme för ökade satsningar.

Landstinget bedriver flera kulturverksamheter av hög kvalitet som till exempel Scenkonst Sörmlands teater för alla barn mellan 5 och 15 år två gånger per år (den så kallade Sörmlandsmodellen). Detta är något unikt i Sverige. Scenkonst ska fortsätta att utveckla tillgängligheten av kultur för barn och unga samt även för de äldre. Sörmlands museum behöver nya lokaler för att kunna förvalta sina samlingar och bedriva utställningsverksamhet. Det projekterade bygget av ett nytt länsmuseum i Nyköping blir dock mycket dyrt, investeringskostnaden är nu uppe i 320 miljoner kronor. Ett annat, mindre och billigare alternativ bör snarast utredas (kort utredning in-house). Med anledning av en ny bibliotekslag från 2014 kommer Länsbibliotek Sörmland att få utökade och förändrade arbetsuppgifter.

Ett aktivt och rikt friluftsliv möjliggörs genom det populära Nynäs slott och naturreservat. Landstinget bör även stödja de uppskattade vandrings- och cykellederna som finns i länet vilket även befrämjar folkhälsa och besöksnäring. Fortsatt stöd till idrott skall ges.

Ökna naturbruk utbildar arbetskraft inom den gröna sektorn för kommande generationer. Skolan har mycket gott rykte och finansieras av kommunerna alternativt genom speciella uppdragsutbildningar. Satsning bör ske för att få en högre andel elever i gymnasieskolan som når högskolebehörighet (idag ca 50%). Utökad ekologisk köttproduktion i utbildningssyfte bör kunna ske, så länge inte lokala köttproducenter drabbas av illojal konkurrens. Folkhögskolorna Åsa och Eskilstuna bedriver en folkbildningsverksamhet som fått ökad betydelse i och med att allt fler inte slutför grund/gymnasieutbildning och att antalet inflyttade med begränsade språkkunskaper ökat. Vård för Pengarna anser dock att Landstingets roll som huvudman för folkhögskolor på sikt ska avvecklas.

Regional utveckling

Sörmland är ett litet landsting med stora kontaktytor mot angränsande län, särskilt Stockholm. Samarbete är viktigt för näringsliv, arbetsmarknad och utveckling. Sörmlänningarna har däremot mycket lite att vinna på att sjukvården koncentreras till storregioner. Besluten kommer då allt längre från medborgarna som får svårare att påverka. En storregion skulle innebära ytterligare centralisering och än mer administrativ överbyggnad. Tvärtom bör landstings/regionnivån inom sjukvården minimeras och resurserna istället läggas ute i vårdproduktionen. Man skulle kunna organisera Sveriges sjukvård med statligt ansvar för universitetssjukhusens högspecialiserade vård och låta länsdelssjukhusen, primärvården och hemsjukvården vara kommunal. På så sätt skulle man få färre organisatoriska nivåer vilket ger mindre byråkrati och bättre vårdflöden. Man skulle då också minska det stora samarbetsgap som idag finns mellan landsting och kommuner. Men ett sådant beslut måste fattas i Sveriges Riksdag och vi får därför nu nöja oss med att minimera vårt landstings administrativa organisation och försöka förbättra samarbetet mellan Sörmlands landsting och kommuner – vilket kommer bli allt viktigare framöver då befolkningen blir allt äldre.

Regionförbundet Sörmland ska effektiviseras och vi vill fokusera dess uppgifter på att utveckla infrastruktur, arbetsmarknad och näringslivsvillkor i närmare samarbete med näringslivet. Vård för Pengarna vill minska regionförbundets administration och halvera antalet ledamöter i dess politiska ledning, Regionstyrelsen.

Miljö

Miljöhänsyn är viktig och Vård för Pengarna vill fortsätta att driva landstingets verksamheter med målet att belastningen på miljö och klimat ska vara så små som möjligt. Vi vill underlätta för personalen att ta sig med cykel eller kollektivtrafik till arbetet. Landstingets fordonspark ska använda de drivmedel som ger minst miljöpåverkan. Transporter ska minimeras. Landstinget ska fortsätta att utveckla mötesformer via IT. Arbetet med att minska antibiotikaförskrivningen ska fortsätta. Vi vill driva på för att även miljöpåverkan vid läkemedelsproduktion ska minimeras och att hänsyn ska tas till detta på nationell nivå. Landstinget ska bygga och driva sina lokaler med miljöhänsyn, men fortfarande måste funktionaliteten för patienter och personal vara överordnat.

Central administration

Landstingets politiska och administrativa ledning har, oavsett politiskt styre, vuxit under lång tid. Bara under de sista två åren ökade den centrala administrationen med 20%, samtidigt som antalet vårdplatser minskat lika mycket. En administration behövs och många av våra administratörer är mycket kompetenta. Men besluten tas långt från patienter och personal. Ju större överbyggnaden blir, desto ineffektivare, dyrare, mer svårstyrd och oöverblickbar blir den. Nuvarande organisation har så många enheter och grupper att den ena handen inte vet vad den andra gör och beslutsvägarna är många gånger otydliga. Landstinget använder sig också i hög grad av inhyrda organisationskonsulter, när man vill förändra något så tillsätts en konsultutredning till stor kostnad och om den inte ger rätt svar så beställer man efter ett par år en ny. Konsulter används även till mycket annat som borde kunna klaras med egen kompetens, exempelvis strukturanalys, personalenkäter och chefsutbildningar. Man försöker driva verksamhetsutvecklingen uppifrån istället för att lyssna på medarbetarna och se till så att resurser finns på vårdgolvet för utvecklingsarbete.

Vård för Pengarna vill ändra på detta. Den administrativa organisationen måste minskas och göras plattare, vilket kommer göra beslutsvägarna kortare och beslutsmandaten tydligare och leda till en mycket effektivare verksamhet. Administration föder administration och ju färre verksamheter utanför kärnområdet som landstinget arbetar med desto smidigare kommer processerna att gå. Initialt ska den centrala administrationen reduceras med 25% (vilket motsvarar en återgång till kostnadsnivån 2012) och som ett led i att lyckas med detta ska anställningsstopp införas i den centrala administrationen. Vi vill decentralisera och flytta ut beslutsmandatet i organisationen. Användningen av konsulter ska minimeras. Administrationen ska vara en servicefunktion och kärnverksamheterna ska åter hamna i fokus för all landstingsverksamhet.

En övertro på mätningar har påverkat hur vårdens resultat beskrivs, trots att de oftast avspeglar produktivitet och inte kvalitet. Mängden styrsignaler som träffar vården, interna och externa, är så omfattande att deras samlade verkan blir oöverskådlig och det paradoxalt nog riskerar att få som effekt att styrningen i realiteten minskar och att vården blir mindre effektiv och dess kvalitet lägre. Organisationens behov istället för patienternas och medborgarnas hamnar i fokus och en stor andel av dagens administration arbetar med dessa mätningar. Det individuella ansvarets potential utnyttjas inte, på grund av en övertro på generella systemlösningar som strider mot insikten att all hälso- och sjukvård i grunden är småskalig och utgår från möten mellan människor. Styrsignalerna i hälso- och sjukvården måste därför reduceras och harmoniseras, detaljstyrningen måste minska och det personliga ansvaret i hälso- och sjukvården stärkas. Mätningar som genomförs ska resultera i konkreta handlingsplaner. Förändringar i hälso- och sjukvården ska genomgå konsekvensanalys innan

de genomförs och efteråt utvärderas systematiskt. Behovsanalyser ska användas mer i den strategiska planeringen av landstingets verksamhet.

Vita Huset AB är moderbolag till landstingets tre helägda bolag, Folktandvården AB, Landstingsservice AB och det nystartade D-data AB. Sörmlands Landstingsservice AB har sedan 2008 ansvaret att leverera lokaler och serva kärnverksamheten i enlighet med beställarens, FM-enhetens, krav. Samarbetet behöver optimeras och utvecklas mellan de båda parterna. Frågor och stora förändringar som direkt påverkar personalen i kärnverksamheterna behöver förankras bättre hos medarbetarna. En bolagisering av landstingets datorverksamhet, D-data AB, har inletts. Vård för Pengarna befarar svåra gränsdragningar mellan vad som ska bolagiseras och vad som behöver finnas kvar inom landstingsorganisationen och det finns risk för att landstinget kommer hamna med en dubbel uppsättning IT-strukturer. Landstinget Sörmland kommer också inom några år att behöva ett helt nytt journalsystem, och vi anser att man ska avvakta de stora sjukvårdsregionernas beslut och utveckling för att sedan följa efter. Ett litet landsting ska inte längre själva skapa och driva journalsystem till mycket stora kostnader och med osäker framgång.

Många höga tjänstemän har kommit och gått i landstinget de senaste 15 åren, ofta med mycket fördelaktiga avgångsvederlag. I framtiden ska det inte finnas några fallskärmsavtal inom Landstinget Sörmland.

Politisk ledning

Det är bra att landstingets högsta ledning är politisk och att man därmed kan utkräva ansvar på politisk nivå, däremot ska politikerna inte sköta driften. Verksamhetsutveckling ska i första hand ske från golvet. Vi vill öka demokratin genom att införa medborgarförslag.

Patientnämnden är en landstings- och kommungemensam nämnd som ska fortsätta att utveckla arbetet att på basen av patienters klagomål och idéer bidra till kvalitetsutveckling av vården. Allmänhetens och patienternas synpunkter ska välkomnas, det är för dem landstinget finns och vi vill stärka deras röst.

Vård för Pengarna vill ha en minimal politisk överbyggnad med så få nämnder och utskott som möjligt för att spara ekonomiska resurser och minska administrationen. Idag läggs mycket av kvalificerad handläggartid på nämndbyråkrati. Bland annat kan kravet på delårsrapportering minskas från två till en gång per år. Den gemensamma nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård har en viktig uppgift i att öka samarbetet mellan landsting och kommuner avseende beroendevård, äldreomsorg, personer med funktionsnedsättning och med psykisk ohälsa. Här finns stora samordningsvinster att göra för medborgarnas hälsa.

Vård för Pengarna vill ha kvar ett minskat partistöd, initialt halverat, för att möjliggöra politisk verksamhet även för resurssvaga grupper i samhället. Vi vill halvera antalet landstingsråd som efter förra valet utökades till sex stycken. Vi vill helt avskaffa de politiska sekreterarna som är nyinstituerade och utökade de senaste 10 åren och vilka många andra landsting klarar sig bra utan (exempelvis Jönköping och Halland). Vi vill minska och begränsa den politiska fallskärm som fortfarande finns kvar och som idag kan utlösas på politikerns eget initiativ.

Ekonomi

Landstinget Sörmland behöver en långsiktigt stabil ekonomi för att invånarna också i framtiden ska få tillgång till en bra vård. Vård för Pengarna instämmer i bedömningen att ett genomsnittligt årligt överskott på 2% av landstingets intäkter är ett bra riktmärke för långsiktig ekonomisk hållbarhet. Landstinget är dock i dagsläget i ett akut läge där personalbristen i vården leder till dyr hyrpersonal och dyr utomlänsvård vilket dränerar ekonomin. Under ett par år anser vi därför att det är nödvändigt att satsa hårdare för att vända dagens negativa spiral och först därefter återgå till +2%-målet.

Landstinget behöver göra stora lokalinvesteringar, särskilt i länets akutmottagningar och operationsverksamhet, men Vård för Pengarna vill att det görs stegvis och att man börjar med det som är mest nödvändigt för vården. Investeringarna måste göras baserat på våra nuvarande och framtida vårdbehov. Inga skrytbyggen.

Landstingets intäkter är i huvudsak skatteintäkter, kommunalt utjämningsbidrag, statsbidrag och intäkter från verksamheten. Vi vill ha en oförändrad landstingsskattesats på 10,77% samt oförändrade patientavgifter och högkostnadsskydd.

Landstingets resultatbudget

Miljoner kronor	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Verksamhetens intäkter	1088,0	1093,0	1093,0
Verksamhetens kostnader	-8826,0	-9000,9	-9127,3
Avskrivningar	-220,0	-230,0	-250,0
Verksamhetens nettokostnad	-7958,0	-8137,9	-8284,3
Skatteintäkter	6007,4	6268,3	6541,1
Inkomst- och kostnadsutjämning	1282,9	1317,0	1372,5
Generella statsbidrag	670,7	670,7	670,7
Värdeökning pensionsskuld	-28,5	-73,2	-115,2
Finansiella intäkter	46,5	46,5	46,5
Finansiella kostnader	-20,8	-40,8	-58,8
Årets resultat	0,2	50,6	172,5
<i>2% av intäkterna</i>	<i>159</i>	<i>165</i>	<i>172</i>

Vård för Pengarnas åtgärdsprogram

(miljoner kronor)

	<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>	
Besparingar				
Minskad politisk kostnad	-10	-5	-5	Nedskärning med 50%
Minskad central administration	-50	-25	-25	Nedskärning med 25%
Sänkt ram för projekt	-20	-20		
Sänkt ram för oförutsedda kostnader	-20	-20		
Billigare länsmuseum	-6	-4		
Effektiviserad regionalverksamhet	-8	-15	-15	
Effektiviseringar				
Minskat behov av hyrpersonal	-5	-30	-35	Ned till 2010-års nivå
Minskad utomlänsvård	-5	-50	-90	Ned till 2013-års nivå
Förbättrade inköp/affärsmässighet	-20	-25	-30	
Ökad kvalitet och minskat dubbelarbete		-15	-20	
Sjukvårdssatsning (255 miljoner)				
Tillskott hälso- och sjukvård	155			Korrigerigering av tidigare underbudgetering
Cancersjukvård	15	15		
Psykiatrisatsning	15	15		
Primärvårdssatsning inkl akutsjukvård	10	10	10	
Sjukhusvård för barn i Nyköping	10			
Vårdplatssatsning (200 miljoner)				
Ökat antal vårdplatser	30	70	100	
Personalsatsning (202 miljoner)				
Ökad personaltäthet på vårdavdelningar	15	15		
Karriärsteg på vårdgolvet	20	10	10	
Strategisk personalsatsning	10	20		
Schemasatsning	15			
Fortbildning och kompetensutveckling	5	2		
Lönesatsning nyanställda sjuksköterskor	10			
Lönesatsning specialistsjuksköterskor	35	10		
Strukturerad yrkesintroduktion för sjuksköterskor	5			
Akademisk specialisttjänstgöring för sjuksköterskor	6	4		
Ökat antal ST-läkare inom primärvården och fler AT-läkare	10			

Vård för Pengarna
Budget 2016 med flerårsplan för 2017-2018